

TÁRSASÁGI ÜGYEK

A Magyar Nyelvtudományi Társaság 103. közgyűlése

A Magyar Nyelvtudományi Társaság 2007. december 12-én az ELTE BTK Múzeum körúti tanácstermében tartotta meg 103. közgyűlését.

1. Kiss Jenő elnök üdvözölte a megjelenteket, és felkérte a közgyűlési előadás megtartására P é t e r M i h á l y egyetemi tanárt. Az előadás „A magyar aspektusról – más aspektusból” címmel hangzott el.¹

¹ L. jelen számunk első tanulmányát.

2. Az előadás elhangzása után J u h á s z D e z s ő főtitkár terjesztette elő jelentését a Társaság 2007. évi működéséről.

Tisztelt Közgyűlés! A Magyar Nyelvtudományi Társaság 103. évének munkájáról a következőkben számolhatok be.

1. Az idén három v á l a s z t m á n y i ü l é s ü n k v o l t : egy tavasszal, kettő ősszel.

a) A tavaszi ülésünket május 15-én tartottuk. Központi napirendi pontja két olyan konferenciára való felkészülés volt, melyeknek a társrendezője a Nyelvtudományi Társaság. A VI. Névtudományi Konferencia fő rendező intézménye a Károli Gáspár Református Egyetem volt, melynek balatonszárszói konferenciaközpontja ideális helyszín egy ilyen megmozdulás számára. A választmányt Tolcsvai Nagy Gábor tanszékvezető egyetemi tanár (Károli Egyetem) és Farkas Tamás, a Társaság titkára tájékoztatta a júniusi rendezvény előkészületeiről. A másik nyári konferenciánk házigazdája a szombathelyi Berzsényi Dániel Főiskola, amely rendszeres időközönként vállalja a dialektológiai szimpóziumok megszervezését, megrendezését. A soron következő, immár az ötödik találkozó előkészületeiről Molnár Zoltán tanszékvezető főiskolai tanár küldött írásos beszámolót. Mindkét konferencia eseményeire röviden még visszatérek. A májusi választmányi ülés hírt adott néhány évfordulás eseményről is. Révai Miklós halálának 200. évfordulóján, március 31-én a szülőváros, Nagyszentmiklós tartott ünnepi megemlékezést a helyi Pro Bartók Társaság és a Révai Miklós Egyesület szervezésében. Társaságunkat Nagy L. János egyetemi tanár, szegedi csoportunk elnöke képviselte. A rendezvényről és Révai Miklós életművéről, szellemi hagyatékáról részletes tudósítást olvasható a Magyar Nyelv idei 3. számában Nagy L. János tollából (355–7). A Kodály-emlékvé alkalmából május 15-én alelnökünk, Szathmári István egyetemi tanár tartott társasági előadást, amelyben értékelte a nagy zeneszerzőnek az anyanyelvvél kapcsolatos tevékenységét, nyelvápoló gondolatait (l. MNy. 2007: 129–37). Balázs Géza egyetemi tanár a májusi választmányi ülésen adott hírt arról, hogy A magyar nyelv hete rendezvénysorozat megnyitóján (Kecskemét, április 18.) a Kodály-évfordulóhoz kapcsolódva előadás hangzott el a zeneszerző életművéről. Ugyanezen a napon Széphalmon letették a Magyar Nyelv Múzeumának az alapkövét. A múzeum elkészülésének várható ideje 2008. Szíj Enikő pedig arra emlékeztetett, hogy 2008. augusztus 26-án lesz Reguly Antal halálának 150. évfordulója. A finnugor népek soron következő világtalálkozóján előadásokkal és kiállítással szeretnének megemlékezni a finnugrisztika jeles úttörőjéről. Szíj Enikő azt javasolta, hogy a jövő évben Társaságunk is emlékezzék meg Regulyról. Végezetül Antalné Szabó Ágnes, a magyartanári tagozat elnöke invitálta a jelenlevőket a május 26-i Simonyi Zsigmond helyesírási verseny Kárpát-medencei döntőjére, amely immár a 10., ünnepi alkalom. (Erről a rendezvényről is szólok még néhány szót.)

b) Az első őszi választmányi ülésünket október 24-én tartottuk. Ennek főbb napirendi pontjai a díjakra és megemlékezésekre javaslatot tevő bizottságok kiküldése, a kiadványügyek és a Társaság pályázati lehetőségeinek az áttekintése voltak. A tagfelvételt követő „Egyebek” napirendi pont alatt számos társasági és más nyelvészeti rendezvényre hangzott el szóbeli meghívás. Ezek egy részéről később szintén szólni kívánok. A napirendi pontokat részletezve: A társasági bizottságok közül hagyományosan kiküldtük a következőket: a Pais-bizottságot Ördög Ferenc elnökletével (tagok: Hoffmann István, Gerstner Károly, Hegedűs Attila, Korompay Klára, Pesti János), a Csúry-bizottságot Hajdú Mihály elnökletével (tagok: Balogh Lajos, Szabó József, Molnár Zoltán, Posgay Ildikó, N. Fodor János), a Megemlékezési bizottságot Zsilinszky Éva elnökletével (tagok: Bańcerowski Janus, Hessky Regi-

na, Guttmann Miklós). Társaságunk elnöke itt mondott köszönetet Elekfi László tagtársunknak, aki hosszú éveken keresztül nagy gondossággal, körültekintéssel irányította a Megemlékezési bizottságot, mindenki meglegedésére. A Társaság vezetősége ehelyütt is szeretne köszönetet mondani Elekfi tanár úrnak lelkiismeretes munkájáért. A díjakról, kitüntetésekről szólva elnökünk emlékeztetett rá, hogy a Társaság anyagi helyzetéből adódóan (a korábbi források egy részének elapadása miatt) tovább szűkülnek a díjak kiadásának lehetőségei, de a jövőben is fontos szempont lesz ezek presztízsének, tekintélyének megőrzése. Bízunk benne, hogy a következő években más díjaink kiadására is sort keríthetünk (pl. Révai-, Bérczi-, Kosztolányi-, Zsirai-díj).

A Társaság pénzügyi helyzete kapcsán októberi ülésünkön elnökünkkel együtt tájékoztattam a választmányt a pályázati lehetőségek szűküléséről. Azon az általános tendencián túl, hogy a társadalmi szervezeteket támogató alapítványok pénzügyi keretei folyamatosan zsugorodnak és egyre kisebb összegekhez lehet hozzájutni (ha egyáltalán sikeres a pályázat), az idén további megszorítás sújtotta Társaságunkat, ezúttal az OTKA részéről. Szervezetünk közel másfél évtizede sikeres partnere az OTKÁ-nak, ezt az együttműködést számos kiadvány és nagy szakmai elismeréssel zárult projekt bizonyítja. Az együttműködés történetében nem tudunk olyan tudományos, pénzügyi vagy szakmai hibáról, amely alkalmat adott volna a fenntartott kapcsolatrendszer felfüggesztésére, leépítésére. Ennek ellenére úgy látszik, hogy egyéb társadalmi szervezetekkel együtt ki fogunk kerülni az OTKA kedvezményezett köréből. Mint utóbb kiderült, egy olyan, általunk részleteiben nem ismeretes elvi döntésről van szó, amely csak nagyobb intézményeket: egyetemeket, főiskolákat, akadémiai kutatóintézeteket kíván támogatni, mivel – ki nem fejtett vélemény szerint – ezek rendelkeznek megfelelő infrastrukturális feltételekkel pályázatok lebonyolításához. Társaságunk azonban korábban is csupán olyan projektekre nyújtott be pályázatokat, amelyek kivitelezéséhez vagy megvoltak, vagy épp a pályázatok által teremthették meg a feltételek. Az informális csatornákon át hozzánk eljutó előrejelzések és figyelmeztetések után, amelyek arra kívánták sarkallni a Társaságot, hogy ne nyújtson be új pályázatokat, illetve a meglevőket adja át az ELTE-nek, hivatalos levélben kértük az OTKA Bizottság elnökét, Makara B. Gábort, hogy tájékoztassa a vezetőséget a pályázati lehetőségekről. Az OTKA Iroda egy húsz pontból álló, a Társaság technikai feltételeit felmérő kérdőívet juttatott el hozzánk, és június folyamán kiküldött egy bizottságot a helyzetünk felmérésére. Az eseti bizottságot elnökünk, a főtitkár, a titkár és a szervezőtitkár fogadta, és a kitöltött kérdőív átadásán kívül részletesen tájékoztatta szervezetünk múltjáról, céljairól, pályázati eredményeiről, és arról a tudománypolitikailag is elismert, jelentős részben épp pályázati forrásokra épülő közszolgálati és tudományos misszióról, amelyet közösségünk már hosszú évtizedek óta intézmények fölött, határokon átnyúlva folytat. Ennek magas szintű elismerése volt például a három éve megkapott Magyar Örökség Díj. A kiküldött bizottság elnöke azt javasolta, hogy szóban elmondott érveinket csatoljuk a kitöltött kérdőívhez, és juttassuk el az OTKA titkárságára. A társaság vezetősége ennek megfelelően cselekedett, de négy oldalon kifejtett érvelésére érdemi választ nem kapott. Makara B. Gábor néhány soros októberi levelében csupán az OTKA elvi állásfoglalására hivatkozva, de beadványunkra szakmailag nem reflektálva közölte az elutasító döntést. Mivel a vezetőség sem a döntés tartalmával, sem pedig az ügy lebonyolításának módjával nem értett egyet, elhatározta, hogy tovább folytatja erőfeszítéseit. Az októberi választmány elé tárva a tényeket, arra kért felhatalmazást, hogy felvegye a kapcsolatot a Magyar Tudományos Akadémiával, annak I. Osztályával, illetőleg az erdélyi

dialektológiai és névtani anyagok kiadásában és feldolgozásában közvetlenül érintett kolozsvári tudósokkal, konkrétan az MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottságával. A válaszmány a kérdést megvitatta és támogatásáról biztosította a Társaság vezetőségét. November folyamán az illetékes akadémiai osztály és a Kolozsvári Akadémiai Bizottság is megkapta a vezetőségünk méltányossági kérelmét, és azt támogatásáról biztosította. Az OTKÁ-hoz eljuttatott társasági beadvány azt kéri, hogy ha a szervezetünk ki is kerülne a pályázati kedvezményezettek köréből, legalább azokat a nagy jelentőségű határon túli projekteit, amelyeket a birtokában levő, át nem ruházható nagy értékű kéziratos nyelvjárási és névtani gyűjtemények kiadására, feldolgozására indított el, a Társaság égisze alatt fejzhesse be. Konkrétan A romániai magyar nyelvjárások atlasza utolsó, 11., és a Szabó T. Attila történeti helynévgyűjtését tartalmazó 9. kötetéről van szó, amelyek már a nyertes pályázatok között szerepeltek az OTKA honlapján².

c) Az idei harmadik válaszmányi ülésünk, amelyet december 4-én tartottunk, hagyományosan a közgyűlés előkészítésének jegyében zajlott. A közgyűlés helyszínéről, a felkért előadó személyéről és az előadás témájáról, illetőleg a közgyűlés egyéb napirendi pontjairól magam tájékoztattam a megjelenteket. Ez úton is szeretnék köszönetet mondani az ELTE BTK Dékáni Hivatalának, hogy a tanácsstermet rendelkezésünkre bocsátotta, Péter Mihály professzor úrnak, hogy a közgyűlési előadás megtartását elvállalta, továbbá a társasági díjakra javaslatot tevő bizottságoknak, és mindazoknak a tagtársaknak, akik a közgyűlés előkészítésében és lebonyolításában segítettek, segítenek. Köszönet illeti a megemlékezési bizottságot is, amely az idei és a jövő évi köszöntésekre, megemlékezésekre tett javaslatot. Az idei felolvasó üléseken köszöntöttük a hetvenéves Nyomárkay Istvánt és Szűts Lászlót, a kilencvenéves Skripecz Sándort. Ugyancsak a kilencvenedik születésnapján köszönti a Társaság Király Pétert december 18-án. Az ünnepelteknek ez alkalommal is jó egészséget, töretlen munkakedvet kívánunk, beleértve azokat is, akiket felolvasó ülésen nem volt alkalmunk köszönteni. Itt említem meg, hogy Társaságunk elnöke levélben köszöntötte a 90 éves finn tudóst, Viljo Tervont, a magyar nyelv és kultúra barátját.

A decemberi válaszmányi ülésünkön elfogadtuk a Pais-díjra és a Csúry díjra a kiküldött bizottságok elnökei által beterjesztett javaslatokat. A kitüntetetteket elnökünk köszönti majd.

2. A tavaszi és őszi felolvasó üléseink száma összesen 12 volt. Ebből hármat hármat a Magyar Nyelvészeti, az Általános Nyelvészeti és az Idegen Nyelvi Szakosztály, kettőt a Finnugor rendezett, egy pedig a Magyar és az Idegen Nyelvi Szakosztály közös szervezése. Az előadók időrendben a következők voltak: Gerstner Károly, Zoltán András, Bakró-Nagy Marianne, Bassola Péter, Németh T. Enikő, Szathmári István, Vig István, Balázs Géza, Simon Zsolt, Győri Miklós, a Bartha Csilla – Hattyár Helga szerzőpáros, illetőleg a jövő heti előadó: Bańcerowski Janusz.

Vidéki csoportjainktól a következő jelentést kaptam a helyi felolvasó ülésekről: Nyíregyházán nyolc, Debrecenben és Egerben két-két előadás hangzott el. Külön említendőök azok a kisebb szimpóziumok, házi konferenciák, amelyeket az őszi Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából rendeztek vidéki csoportjaink – általában egyetemi, főiskolai munkahelyükkel közösen. Nyíregyházán egynapos ülészak volt kilenc előadóval, Pécsen kétnapos tí-

² A méltányossági kérvényt utóbb az OTKA erre a két projektre elfogadta, de lapzártánkig az aláírt szerződések ellenére sem a 2007-re, sem a 2008-ra járó pályázati összegekből nem utalt pénzt a Társaság számlájára.

zenkét résztvevővel, ahol a pécsieken kívül debreceni és szegedi nyelvészek is előadást tartottak. A szegedi csoport egy műhelybeszélgetést és egy kerekasztal-megbeszélést rendezett, illetve rendez más intézményekkel közösen, az utóbbit például a Kodály-év eseményeihez kapcsolódva „Kodály Zoltán, a filológus” címmel.

3. A további alkalmainkról, rendezvényeinről szóló beszámolómat az április 17-én az ELTE BTK épületében tartott rendkívüli közgyűlésünkkel kezdem. Ezt a rendhagyó, rövid alkalmat azért kellett megtartanunk, hogy kiküszöböljük a 2005. év decemberében tartott tisztújító közgyűlés dokumentációjának egy formai hiányosságát, amely az új jogszabályok értelmében meghatározott formalitásokat szab meg a távozó vezetőség lemondására vonatkozóan. Miután ezt a nyilvános lemondási procedúrát a közgyűlés előtt lefolytattuk és jegyzőkönyvbe foglaltuk, elhárult az akadálya annak, hogy a Fővárosi Bíróság bejegyezze a Társasággal kapcsolatos személyi és székhelyre vonatkozó változásokat.

A nagyobb szabású rendezvényekről szóló rövid áttekintésemet a Balatonszárszón június 22-én megrendezett VI. Magyar Névtudományi Konferenciával kezdem. A fő szervező ezúttal a Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszéke volt, a szakmai támogatást pedig a Társaság Névtani tagozata nyújtotta. A Református Egyház elegáns konferenciaközpontja méltó helyszínt biztosított a három napos, plenáris és szekció-előadásokkal zsúfolt, kerekasztal-beszélgetéssel és fogadással színesített találkozónak. Ez úton is köszönjük az egyházi és egyetemi vezetők támogatását. A magyar névtan eme hagyományossá váló reprezentatív seregszemléjén képviseltették magukat az egyetemek és főiskolák névtani műhelyei, jelen voltak többek között a Nyelvtudományi Intézet névtanos kutatói, továbbá a határon túli hungarológiai intézmények képviselői. A Névtudományi Konferencia négy plenáris és közel száz szekció-előadásával, mintegy százhusz résztvevőjével, változatos tematikájával szemléletesen jelzi, hogy a nyelvtudománynak ez az ága egyre több kutatót vonz. Nagyon biztató előjel, hogy sok fiatal kutató volt jelen, és szinte kivétel nélkül színvonalas előadást tartottak. Erősítésre szorul viszont a társtudományokkal fennálló kapcsolat.

A nyár másik konferenciája az ugyancsak több évtizedes hagyományokra visszatekintő Dialektológiai Szimpozion, amelynek házigazdája a szombathelyi Berzsényi Dániel Főiskola Magyar Nyelvtudományi Tanszéke. Az 5-7 évente sorra kerülő szakmai találkozójól jól jelzi e nagy hagyományú kutatási terület látványos átalakulását, megújulását, részben új témák és módszerek, részben a generációváltás által. A hazai és határon túli fiatal kutatók – követve a nemzetközi színtereken is tapasztalható friss áramlatokat (dimenzionális szemlélet, statisztikai apparátus, nyelvtechnológiai újítások stb.) meggyőző magabiztossággal, friss vállalkozókészséggel indultak el új utakon. Köszönet a Szombathelyi Főiskola munkatársainak a barátságos vendéglátásért, és külön köszönet Gadányi Károly rektor úrnak, aki a szűkös idők szűkös anyagi lehetőségei közepette a főiskolának már az ideai költségvetéséből biztosította a konferenciakötet nyomdaköltségét. A szerkesztés tehát gőzerővel folyik, így az előadások remélhetőleg rekordidő alatt megjelennek majd.

Az ős végére esett egy másik szimpózium, amelynek fő szervezője az ELTE Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai, Dialektológiai Tanszéke, társszervezője pedig a Társaság Névtani tagozata volt. Az eredetileg másfél naposra tervezett tanácskozás címe: „Névváltoztatás – társadalom – történelem. Családnév-változtatások több szempontú megközelítésben”. A váratlanul nagy érdeklődés miatt azonban a szimpóziumból három napos konferencia kerekedett, és ami a szervezők számára külön öröm: sikerült megvalósítani a tervezett tu-

dományköziséget: a nyelvész-névtanosokon kívül jogászok, történészek, levéltárosok, nép-rajzkutatók, kisebbségkutatók, irodalmárok és a közigazgatásban dolgozó szakemberek is képviseltették magukat. A rendezvény sikere nagyban köszönhető titkárunk, Farkas Tamás és segítői áldozatos szervezőmunkájának. Az előadások megjelentetését a jövő évben tervezzük társasági kiadványként.

A speciális névtani találkozók közé sorolhatjuk az október 12–14-én immár harmadik alkalommal megtartott síkfőkúti helynévtörténeti szemináriumot is, amelyet a Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszéke szokott megrendezni az egyetem hangulatos alkotóházában.

Társaságunk szakmai napok megrendezésében is jelentős szerepet vállalt, többnyire társrendezői minőségben. A hozzám beérkezett beszámolók alapján ezek a következők voltak. 2007. május 26–27-én került sor az ELTE Bölcsészettudományi Karán a Simonyi Zsigmond helyesírási verseny 10. Kárpát-medencei döntőjére. A versenyt a Társaság Magyartanári Tagozata az ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézetének támogatásával rendezte a határon túli magyarok területén élő és a magyarországi tíz-tizennégy éves diákok számára. A hat országból érkező résztvevők száma meghaladta a kétszázat. A versenyhez szakmai előadások is csatlakoztak a kísérő tanárok számára.

Július 22-től augusztus 4-ig került sor Szombathelyen a Berzsényi Dániel Főiskola Uralisztikai Tanszékével való együttműködés alapján a 13. Hungarológiai Nyári Egyetemre az Oroszországban élő finnugor népek képviselőinek. November 9–10-én zajlott le a Berzsényi Főiskolán egy nemzetközi terminológiai konferencia, melynek fő szervezője a Terminológiai Innovációs Központ az Alkalmazott Nyelvészeti és az Uralisztikai Tanszékkel együttműködve.

Október 13-án ismét az ELTE adott otthont a Társaság Magyartanári Tagozata által rendezett őszi szakmai napnak. A mintegy 300 résztvevővel folyó előadássorozat több helyszínen zajlott. A három szekcióban 12 előadás hangzott el, témájuk a helyesírás tanítása volt. A rendezők értékelték a korábban meghirdetett ötletpályázatot is. A rendezvény fő szponzora ezúttal is a Nemzeti Tankönyvkiadó volt, amely nemcsak könyvjutalmak felajánlójaként, hanem a Magyartanári Tagozat általános támogatójaként is megemlítenéd. A Szemere Gyula anyanyelv-pedagógiai kutatócsoport az év során több alkalommal szervezett szakmai találkozót, téma volt többek között: az újabb pedagógiai-didaktikai fogalmak értelmezése, az interaktív tanulási-tanítási módszerek alkalmazása a pedagógusképzésben.

Amikor a Nyelvtudományi Társaság közösségi létformáinak megújításáról beszélünk, szólnunk kell egy tavalyi tervbe vett és az idén elindított vitafórumról is, amely újabb lehetőségekkel gazdagítja a tudományos élet tartalmasabbá tételét. A szakmai kerekasztal-vitákra gondolok, amelyeknek jelszavát így fogalmaztuk meg: „aktuális témák körüljárása jeles szakemberek bevonásával kollegiális vita keretében”. Így került sor a „Fonoszeász”-nak elnevezett első kerekasztalunkra az őszi programsorozatunk nyitányaként, november 6-án. Az apropót egy vitacikk szolgáltatta, amelyet három szerző, Szende Tamás, Szépe György és Szépe Judit juttattak el a Magyar Nyelv szerkesztőségébe. A cím: „Mire jó, és milyen a »jó« fonológia?”. Mivel a tanulmányban felvetett kérdések több általános problémakört érintettek, a Társaság vezetősége egyetértett azzal a javaslatommal, hogy a megjelentéssel egyidejűleg kezdjük meg egy szakmai eszmecsere megszervezését. A Magyar Nyelv második számában megjelent és a folyóirat honlapján is közzétett írás élénk szakmai figyelmet keltett. A szerzőkön kívül az ELTE Angol Nyelvészeti Tanszékének fonológus kutatóit,

Siptár Pétert, Szigetvári Pétert és Rebrus Pétert kértük fel nyilvános vitára. Az ELTE Magyar Nyelvészeti Könyvtárában megrendezett szakmai dialógus „telt ház mellett”, értékes hozzászólásokkal kiegészülve bonyolódott le.³

4. Nem teljesen új, mégis különösen egyedi volt egyik november végi társasági alkalomunk, amelyet kollegiális emlékidézőnek nevezhetnénk. Ez Kubinyi László tiszteletére jött létre, aki most lett volna nyolcvan éves. A vetítéssel és régi dokumentumok megtekintésével kiegészülő családi emlékidézésen Benkő Loránd, Társaságunk tiszteletbeli elnöke, alelnökünk, Szathmári István, valamint Domokos Péter egyetemi tanár méltatták az egykori barát, kolléga és tanár munkásságát, emberi kiválóságát.

Az ünnepi megemlékezések között említendő két alkalom a száz éve született nagy lexikográfus, Ország László emlékére. Az egyik tisztelgés, amelynek szervezői a Debreceni Egyetem, az Akadémiai Kiadó és az MTA Nyelvtudományi Intézete voltak, Ország László emléktáblájának leleplezése volt október 27-én a Budapest V. kerület Balaton utcai ház falánál. Társaságunk nevében én helyeztem el a tisztelgés koszorúját. A másik megemlékezés Ország László szombathelyi sírjánál volt, ahol szombathelyi csoportunk titkára, Molnár Zoltán főiskolai tanár koszorúzott. (Az Ország-centenárium alkalmából különböző helyszíneken emléküléseket is rendeztek és emlékkötet is napvilágot látott.)

Ugyancsak Molnár Zoltán képviselte Társaságunkat és a magyar dialektológusok közösségét azon a megemlékezésen, amelyet október 31-én Felsőőrben, a Burgenlandi Magyar Kultúregyesület székházában tartottak Imre Samu születésének 90. évfordulóján. Molnár Zoltán „Imre Samu (1917–1990.) emlékezete” címmel mondta el beszédét. Amint egy a Társasághoz eljuttatott későbbi meghívóból kiderül, Imre Samu emlékének azzal is tisztelegni kívánt a helyi Magyar Média- és Információs központ, hogy az Alsóőrben létrehozott nyelvi intézetet róla nevezték el. Az ünnepélyes megnyitás november 23-án volt.

Az Arany A. László emlékünnepeken, Rozsnyón, október 26-án a Társaság nevében elnökünk tartott megemlékező előadást a sokra hivatott, tragikus sorsú, 40 éve elhunyt szlovákiai magyar nyelvészről.

Március 22-én Zalaegerszegen ünnepélyes külsőségek között adták át a Pais Dezső díjat Juhász Dezső főtítkárnak, az ELTE tanszékvezetőjének. Zala Megye közgyűlését és vezetőit illeti köszönet, hogy a város jeles születettének, Pais Dezsőnek az emlékét a Nyelvtudományi Társasággal karöltve kitartóan ápolják.

5. K i a d v á n y a i n k között első helyen szoktunk szólni a Társaság folyóiratáról, a Magyar Nyelvről. A folyóirat a szűkülő pályázati lehetőségek és változatlan mértékű akadémiai támogatás mellett változatlan terjedelemben, időben, az előre jelzett hónapokban jelenik meg. A decemberi szám korrektúramunkálatai most zajlanak. Bízunk abban, hogy az internetes megjelenés a korábbiaknál jóval szélesebb olvasókör számára teszi hozzáférhetővé a folyóiratot.

A nehéz anyagi helyzet a könyvkiadásunkra is komoly terheket ró. Már több éve csak olyan kiadványok megjelentetését vállaljuk, amelyeknek a nyomdaköltségét a szerkesztő már valahonnan – főleg pályázati keretből – előteremtette. Így jelenhettek meg az idén a következő kiadványaink: Az MNyTK. sorozat 226. kötete Varga Józsefné Horváth Máriától a Rábaköz történeti személyneveinek adattárával. 2006-os évszámmal, de már 2007-ben hagyta el a nyomdát „A romániai magyar nyelvjárások atlasza” 10. kötete Juhász Dezső

³ A vita anyagát l. jelen számunkban.

szerkesztésében, hasonlóképpen Pereszlényi Pál nyelvtanának kritikai kiadása C. Vladár Zsuzsa gondozásában. A 2006. évtől kezdődően a Társaság a Névtani Értesítő társkiadójává is vált, így a megjelenés előtt álló idei, 29. szám ugyancsak kiadványaink közé sorolható. Publikálás az esetben is különböző pályázati források tették lehetővé. – A kiadványok kapcsán említtem meg, hogy Társaságunk könyvadományokkal szokta támogatni a határon túli hungarológiai műhelyeket és kutatókat, valamint néhány egyetem nyelvészeti könyvtárát. Az idén például a Felvidékre, a Kárpátaljára, Erdélybe és a Délvidékre jutottak el kiadványaink. Örömmel járulunk hozzá könyv- és folyóirat-adományokkal az anyanyelvi versenyek díjazásához is (pl. helyesírási vagy szónokverseny).

Mind a pályázatok lebonyolításában, mind pedig a Társaság pénzügyi és adminisztrációs ügyeinek vitelében nélkülözhetetlen szerepet játszik Bakonyiné Tóth Gabriella szervezőtitkárunk, akinek az állandóan változó és szigorodó feltételek közepette is helyt kell állnia. Köszönjük odaadó munkáját.

6. Néhány szó a t a g f e l v é t e l r ől. Örömmel jelenthetem, hogy mindhárom választmányi ülésen vettünk föl új tagokat. A Társaság taglétszáma ennek következtében 114 fővel emelkedett. Az átlagon felüli növekedést a tavalyihoz hasonlóan a Magyartanári tagozatnak és vezetőinek köszönhetjük, akik sikeres rendezvényeikkel sok érdeklődőt nyertek meg közösségünk számára. E helyütt is köszönetünket fejezzük ki a fő szervezőknek, mindenekelőtt Antalné Szabó Ágnes tagozati elnöknek, aki jelentős energiát és időt fektet ebbe a tevékenységbe.

Elhunyt hazai és külföldi tagtársaink közül név szerint is megemlítem a következőket. Eltávozott a magyar–török kapcsolatok jeles kutatója, a lexikográfus, etimológus Hasan Eren professzor, a Magyar Tudományos Akadémia és Társaságunk tiszteleti tagja, a Magyar Nyelvnek haláláig hűséges szerzője. Keresztes Kálmán népryelvkutató, a magyar nyelvtanlás „aranycsapatának” tagja, az Ormánysági szótár szerkesztője. Szabó Zoltán, a kolozsvári, a bukaresti, majd több magyarországi egyetem professzora, a Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények főszerkesztője, a stílustörténet meghatározó alakja. Borzsák István nemzetközi hírű klasszika-filológus, Széchenyi- és Herder-díjas akadémikus, akinek fő kutatási területe a római irodalom volt. Galambos Ferenc Iréneusz, a burgenlandi magyarság ügyének elkötelezett képviselője (erről l. Őrség 48. 2007. november, 11–31). Sellei Zoltán előadóművész, nyelvünk értő megszólaltatója.

7. E helyütt is szeretném felhívni a figyelmet honlapunkra (www.mnyt.hu), ahol igyekszünk mindig friss információkkal szolgálni. Időközben a Magyartanári és Névtani tagozat honlapja is tovább fejlődött, köszönet a honlapfelelősöknek. Hírt adhatok továbbá egy születőben levő elektronikus folyóiratról, melynek Anyanyelv-pedagógia a címe, a lapgazda pedig Társaságunk Magyartanári tagozata és az ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézete lesz. Felelős szerkesztője Antalné Szabó Ágnes. Az évnegyedes periodikáról hamarosan bővebb tájékoztató is megjelenik a Magyar Nyelv és a Nyelvőr hasábjain.

A friss hírek közül egy örömteli: Bóna Judit, az ELTE Fonetikai Tanszékének tanársegéde az ifjúsági kategóriában Prima Díjat kapott. A tagság nevében szívből gratulálok!

Beszámolóm végén kívánok minden tagtársunknak sikeres munkálkodást, kellemes ünnepeket, azt követően pedig örömeinkben gazdag boldog új esztendőt! Kérem jelentésem elfogadását.

3. A közgyűlés a főtitkári jelentést elfogadta. Ezután Gerstner Károly olvasta fel a pénztárosi jelentést. A Társaság 2007. évi pénzforgalma a következőképpen alakult:

Bevételek: 3.844.474 Ft

2006. évi maradvány: 30.034 Ft

MTA-támogatás: 1.070.000 Ft

SZJA 1% felajánlásából: 377.470 Ft

Tagdíj: 518.500 Ft

Kiadványértékesítés: 180.470 Ft

Nemzeti Tankönyvkiadótól: 300.000 Ft

Őszi szakmai nap szervezése: 508.000 Ft

Egyéb (pályázatok stb.): 860.000 Ft

(NCA pályázat: 300.000 Ft)

(az utalás még nem történt meg, lehet, hogy átcsúszik 2008-ra, nincs a bevételben)

Kiadások: 3.892.242 Ft

Személyi kiadások: 1.499.756 Ft

Főoglalkozású bére: 840.000 Ft

Szerkesztői, egyéb díjak: 659.756 Ft

Kifizetéseket terhelő járulékok: 414.929 Ft

Készletbeszerzés: 1.170.937 Ft

Egyéb dologi kiadás: 688.400 Ft

(bérleti díj, ügyvédi költség)

Postaköltség: 118.200 Ft

Sajnos a Társaság több év pozitív mérlege után az idén ismét abba a helyzetbe került, hogy kiadásai – ha nem is nagymértékben (mintegy 50.000 Ft-tal) – meghaladják az adott év bevételeit. A pályázati lehetőségek, a felajánlott támogatások beszűkülése, a mérsékelt tagdíjfizetési hajlam és a megnövekedett kiadások (pl. irodabérleti díj: 462.000 Ft/év) is hozzájárultak a mérleg romlásához. Ha az idei NCA pályázat összegének átutalása decemberben megtörténne, a költségvetésben ismét a bevételi oldal lenne a nagyobb. – Itt említjük meg azt az öröndetes eseményt, hogy egy magát megnevezni nem kívánó tagtársunk a Magyar Nyelv folyóirat alapítványát 4000 euró adománnyal gyarapította. Ez úton is köszönjük nagyvonalú hozzájárulását! Reméljük, mások is követik majd példáját.

4. A pénztárosi jelentés elfogadását követően Gerstner Károly felolvasta a Számvizsgáló Bizottság jelentését. A Bizottság a Társaság iratait, elszámolásait, bizonylatait átnézte és azokat rendben levőnek találta.

5. Kiss Jenő elnök méltató szavak kíséretében jelentette be, hogy a Pais Dezső-díjat Hoffmann István, a Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékének vezető-

je veheti át 2008 tavaszán Zala Megye Önkormányzatának vezetőitől. A Társaság Csúry Bálint-émlékérmét Ábrahám Imre pannonhalmi nyelvész, helytörténész, könyvtáros kapta.

A közgyűlés végén a Társaság elnöke gratulált a díjazottaknak, majd kellemes ünnepeket, boldog új esztendőt kívánva a közgyűlést bezárta.

Összeállította: JUHÁSZ DEZSŐ